
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

המיתוס של גליציה בספרות האוסטרית, האוקראינית, היהודית
והפולנית - 26028

תאריך עדכון אחרון 04-03-2025

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודים רוסיים וסלאוויים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): וייסבנד אדוארד

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: edward.waysband@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ב', בין 18-19

תאור כללי של הקורס:

גליציה, חלק במערב אוקראינה ובדרום פולין של ימינו, הייתה פרובינציה לשעבר של האימפריה האוסטרית-הונגרית, לאחר שסופחה בחלוקה הראשונה של פולין ב-1772. הספרות האוסטרית, האוקראינית, היהודית והפולנית באזור זה יצרו מיתוס משלהם של גליציה, שעורר תחושות שונות וזיכרונות שונים, טובים ורעים גם יחד. אולם האופי ההיברידי והרב-לאומי הייחודי של גליציה היווה מכנה משותף למיתוסים אלו. קורס זה יחקור את המיתוסים הספרותיים של גליציה במגוונם, בכתביהם של קרל אמיל פרנצוז, איוואן פרנקו, לאופולד פון זאכר-מאזוך, מיכאילו קוציובינסקי, יוזף רות, ש"י עגנון, ברונו שולץ, סטניסלב לם, יורי אנדרושוביץ' וסופרים נוספים ממגוון מסורות. נדון כיצד המצב האתנו-פוליטי המסובך של גליציה עם כל בעיותיה הלאומיות, החברתיות והכלכליות העניק השראה לסופרים הללו להציג את גליציה כעולם של פיגור תרבותי והתעוררות לאומית, פלאים פנטסטיים ותענוגות מוזרים. ניקח בחשבון את האופי הדינמי של המיתוס של גליציה שנטה להתפתח עם הזמן תוך התאמה לצרכים האידיאולוגיים והרגשיים השונים של האוכלוסייה המגוונת של אזור זה. חומר הקריאה יהיה בעברית או באנגלית.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס היא להציג בפני הסטודנטים את המיתוס של גליציה כתופעה ייחודית בתולדות הספרות מרכז ומזרח אירופה; להקנות לסטודנטים כלים לחשיבה וניתוח ספרותי השוואתי ולהכיר להם הקשרים היסטוריים, חברתיים ותרבותיים של ספרות אוסטרית, אוקראינית, יהודית ופולנית שנוגעות למיתוס של גליציה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להתוות את התפתחותו של המיתוס של גליציה בספרות האוסטרית, האוקראינית, היהודית והפולנית; לבחון את הדמיונות וההבדלים בהתייחסות לגליציה בהקשר היסטורי ותרבותי רחב; לדון בהשקפות ספרותיות על יחסים לאומיים, חברתיים ומגדריים בין אוסטרים, אוקראינים, יהודים ופולנים בגליציה; לפתח את מיומנויות הניתוח הספרותי ההשוואתי על בסיס החומר הבין תרבותי הנלמד.

דרישות נוכחות (%) :
100%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות, קריאה צמודה ודיון

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
מבוא: ההיסטוריה והמיתוס של גליציה.

קרל אמיל פרנצוז: הרב-תרבותיות של גליציה.

איוואן פרנקו: הפיתוח התעשייתי של גליציה.

לאופולד פון זאכר-מאזוך: אינטראקציה בין מגדר וגיאוגרפיה תרבותית.

מיכאילו קוציובינסקי: האוניברסלי והאקזוטי בגליציה.

יוזף רוט: נוסטלגיה אמביוולנטית לאימפריה האוסטרו-הונגרית.

ברונו שולץ: גליציה כפנטסמגוריה.

ש"י עגנון: גליציה וארץ ישראל.

יוסף ויטלין, סטניסלב לם: למברג/לוב/לביב/לבוב כאתר זיכרון.

יורי אנדרושוביץ': גליציה היום בין מזרח למרכז אירופה.

חומר חובה לקריאה:

חומר חובה יהיה נגיש דרך אתר המודל של הקורס.

Karl Emil Franzos. "The Shylock of Barnow."

Ivan Franko. "Boa constrictor."

Leopold von Sacher-Masoch. "Don Juan of Kolomea," "The man who re-enlisted."

Mykhailo Kotsiubynskyi. Shadows of forgotten ancestors.

Joseph Roth. "Strawberries," "The bust of the emperor";

יוזף רוט. פרקים ממארש ראדצקי.

ברונו שולץ. סיפורים מחנויות קינמון; בית המרפא בסימן שעון החול.

ש"י עגנון. "חרב דוביש" "האדונית והרוכל".

Excerpts from Jozef Wittlin. City of Lions. Stanislaw Lem. Highcastle: A Remembrance.

Excerpts from Yuri Andrukhovych's My Final Territory: Selected Essay.

חומר לקריאה נוספת:

Larry Wolf. The Idea of Galicia: History and Fantasy in Habsburg Political Culture. Stanford, 2010.

Norman Davies. "Galicia: Kingdom of the Naked and Starving (1773-1918)."

Norman Davies. Vanished kingdoms: the history of half-forgotten Europe. London: Allen Lane, 2011.

Israel Bartal, Antony Polonsky, eds. Focusing on Galicia: Jews, Poles, and Ukrainians, 1772-1918. Polin 12. Oxford, 1999.

Paul R. Magocsi. Galicia: a historical survey and bibliographic guide. Toronto, 1983.

Hann Christopher, Paul Robert Magocsi, eds., Galicia: A Multicultured Land. Toronto, 2005.

Börries Kuzmany. *Brody: A Galician Border City in the Long Nineteenth Century*,
trans. Nadežda K. Müngersdorff. Leiden - Boston, 2017.
Omer Bartov. *Erased: Vanishing Traces of Jewish Galicia in Present-Day Ukraine*.
Princeton, 2007.
Omer Bartov. *Tales from the Borderlands: Making and Unmaking the Galician Past*.
New Haven, 2022.
Tarik Cyril Amar. *The Paradox of Ukrainian Lviv: A Borderland City between
Stalinists, Nazis, and Nationalists*. Cornell, 2015.

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %
השתתפות פעילה / עבודת צוות 10 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
20 %

מידע נוסף / הערות:

הסטודנטים צריכים לקרוא את היצירות לפני השיעורים המוקדשים להן. הסטודנטים צריכים לכתוב
עבודה קצרה (כ-300 מילים) על אחת היצירות הנלמדות ולהגיש את העבודה לפני שהיצירה הזאת
נידונה בכיתה.